

4.

CC-0. Lal Bahadur Sanskrit University, Delhi: Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

श्री ०

१

श्रीगणेशायनमः अथगणेशस्तोत्रप्रयोगः तन्मन्त्रप्रयोगदिनेः ३० अथशिवे
कृतविलसराकृतप्रतिमाप्रः कलुतीर्षेस्ताम्रंमहंमन्त्रिव्येः प्रकृतस्ताम्रविलस
ताम्रनामः ३० कलुतीर्षेयुएवत्रलेनोमिस्ताम्रादतः पितृणांविद्महोत्रायधुनि
धुनिप्रसिद्धयेः इतिपरित्याक्तायातः ततस्तर्पणं ३० अथामुक्तागोत्रोत्पत्ति
तामुक्तागोत्रोत्पत्तिमिदं तिलोदमंतस्तेस्वधातमः पितरंश्रीरायामोतिप्रकोत्पदः
नदुक्तंयामाहः पितृदत्तिताम्रंस्वैवतथैवप्रतिताम्राहः श्रीरायामोतिप्रकोत्पदः
इतममिदमः तेनास्मदुक्तप्रयोगो जातोराज्येनसत्तमेतिआगन्तुनामने

१

श्री ०

२

२

२

ताः शब्दाभयः तेषां विराट् प्रजापतेः प्रागतोऽस्ति गयामिमांशः तेषां
 द्वे गण्डे वशास्ततः इति यद्विवाहितं ध्यात्वा च स शंभो वन्द्यते
 त्रैलोक्ये प्राणान्कृत्वा पुण नोक्ता दास्यते ततोऽनुरोधेन प्रोक्तः ॥ ३८ ॥ अथाहुः
 नानां पितृपितामहं प्रपितामहं तान् ननु कान् ननु शर्मणां नः तेषां नु कान् गोत्रा
 णां मातृपितामही प्रपितामही तान् ननु कान् ननु देवीणां तेषां नु कान् गोत्राणां माता
 मरुप्रमातामरुद्रप्रमातामरुद्राणां ननु कान् ननु शर्मणां तेषां नु कान् गोत्राणां माता
 सा मही प्रमाता महीन्द्रप्रमाता महीन्द्राणां ननु कान् ननु देवीणां तेषां नु कान् गोत्राणां माता

[illegible]

श्री ०

३

३

मुकशर्भे नृपतेविः स्वधेतिः तिलजलमर्धुधिमिश्रितं पायसाः
स्ववितामहादिभ्यश्च दशभ्यो यथा दक्षिणं दद्यात् न तत्तद्विदित्वा
त्यादृदिना ग्रातु शाढास्तीर्ष्यः ॥ ३० ॥ द्रव्यवाल इत्यादि शास्त्री मित्यनर्थक्यं
तज्जं पठित्वा सकलिलो द्वाज्जलिहठनपमावारं न कृत्वा पूर्ववदध्यर्ष्ये ॥ ३० ॥ आ
व्रत्य सप्तपथ्यं नेत्यादि सतित्वा ज्जलिहठनपं पूर्ववत्तवारं न कृत्वा च न चः ३० विता
यिता मरुश्चैव तथैव प्रयिता मरुः माता पिता मही चैव तथैव प्रयिता महीः माता मरु
स्तपिता च प्रमाता मरुकादयः माता मही प्रमाता मही चैव प्रमाता मरुकादयः तेषां

३

ॐः प्रेतशिलायां आद्रुमहं ग्रन्थिष्येः॥ इति संस्कृत्य षोऽशदेव तं आद्रुमहं लेख्यमायु
योतः अथ वासुधित्यादिशास्त्रोक्तित्वात् न परं लिखितं न पठित्वात् न वुशोऽव
पुत्रकलिलोऽत्राज्जलि दाढनयमावाह दोरुयोतः तत्र एतादृश्याद्यादीनिः ३८
पिनादिभ्योऽतमः इत्येतेन क्रमेण पंचोपवागेण पिनादीन् संदमः ३८ आत्रत्यस्य
पर्व्वनं देवर्षिपितृमातृकाः त्वय्यनुपितः सर्वमातृमातामहादयः अती-
दीनां सप्तदीपतिराशिनामः आत्रस्य भुवनाल्लोमादि ६ मस्तुति
र्वव ६ ज्जलि तदन्त्येति लिखितं पिनाद्याद्या हुमादुयोतः ततः ३९

श्री ०

४

ब्रह्मैतन्नास्ति तदर्थेतामावाप्तुर्गंधादिभिर्गन्धैः यद्विदेवतापः
देवतांमंत्रेणातामभिस्मृत्यः ३० आत्रस्तसप्तपर्व्यनेत्तारिथ्योऽन्तः
नंतनतितोदमाज्जलिदं तांस्तुलादिनः पितृगणस्तः ३० अस्मात्तुलेनताव
र्येषांविद्यते ॥ ते ५ वामुद्रनणाप्ययश्मंयितुं ६ दाम्पहृत् ३० मातामहकुलेयेच
जतिर्मेयांविद्यते ॥ तेषामुद्रनणाप्ययश्मंयितुं ६ दाम्पहृत् ३० वधुवर्गकुलेयेच
जतिर्येषांविद्यते ॥ तेषामुद्रनणाप्ययश्मंयितुं ६ दाम्पहृत् ३० अजातदत्तावे
केचिद्येचगर्भपूरीतिताः तेषामुद्रनणाप्ययश्मंयितुं ६ दाम्पहृत् ३० अजिदः ५

विराजते मया दत्तोऽद्य उपपत्तिस्तदाः इति योगारिभ्रमं ननु वाच्यं तिलधनं ६ धि
 मधुयुतं मुष्टि मितं शतं नुक्तं मिलितेभ्यो दादश मयैवैऽदघातः ततः षोऽशी नमः
 तद्यथाः पुनर्विशतिं दत्तमावा विषया दक्षिणा कृता विप्रते न्नवया दक्षिणां पंचवज्र
 ये र्वा विष्यतेः २२ वेव दक्षिणा श्रुशत्रु वंधताः ३० अस्मत्पुत्रे मत्ताये वज्रति
 र्येषां न विष्यतेः २३ आवा ह विष्येता न्नर्वा न्नर्वा दधेति लोद्वैः ॥ ३० ॥ माता नमः
 गतिर्येषां न विष्यतेः २४ आवा ह विष्येता न्नर्वा न्नर्वा दधेति लोद्वैः ३१
 च गतिर्येषां न विष्यतेः २५ आवा ह विष्येता न्नर्वा न्नर्वा दधेति लोद्वैः

श्री०

५॥

४:३८ पंश्रयोतिगताये च पश्चिन्मौः श्रुतौः तेषां मुद्रनलाः
४:३८ यासन्नमश्रुतेषु भ्रमनः स्वेन कर्मणाः मातुष्यं दुर्लभं येषां तस्मिन्
४:३८ दिव्यजगौ चक्षुषिणाः पितृमोयां ध्यायन् श्रवणं तां श्रुताये च तेभ्यः
५ पितृदत्तात् ४:३८ वेदेन विज्ञेयं तस्मिन् एव तस्मिन् पितरो भवन्ते तेषां सर्वं तस्मिन् प्रापन्तु
पितृदत्तात् सर्वं ४:३८ ये वां ध्यायन्त वा वायेऽप्यजन्तानि वां ध्यायन्तः तेषां पितृ
मया दत्तोऽस्य भुवनि यत्ता ४:३८ पितृवंशे भवताये च मातृवंशे भवतास्वयेः
गुरुश्च भवति ४:३८ पितृवंशे च मातृवंशे च भवतास्वयेः पुनस्तत्र विव

५

स्वयेवेति चेन्न गर्भप्रणीप्ताः तेषामुद्गणार्थाय ३ भेदविं ३ ६ हास्यरसः ३० तत्र तदेष्टताये
नसिंहं व्याघ्रहतास्येः इष्टिभिः शृंगिभिर्गोपितेभ्यः पितृ ६ हास्यरसः ३० अथ जलताये च
विषशस्त्रहतास्येः आत्मदोषानिदोषे च तेभ्यः पिं ३ ६ हास्यरसः ३० अत्र तदेष्ट
तर्हि द्विवेगे च ध्यातृमया हताः क्षतप्रेतपिशुना च म्रियतेभ्यः पिं ३ ६ हास्यरसः ३० नौनवेका
धिताभिर्ममालसस्त्रेभ्यो जताः तेषामुद्गणार्थाय ३ भेदविं ३ ६ हास्यरसः ३०
यातवा संस्थायेव नीता यमशास्त्रैः तेषामुद्गणार्थाय ३ भेदविं ३ ६ हास्यरसः ३०
३० दानवे पुच्छमाले सुयातवा सुचये विताः तेषामुद्गणार्थाय ३ भेदविं ३ ६ हास्यरसः ३०

जिताः निष्कालोपजतायेचजासंधाः पंगवस्तथाः विरूपा आश्रमजर्मास्रशाता
शाताः दुलेममः तेषां पिंजेमया इतोऽ दस्यमुपतिष्ठतामः ३ः आप्रललोमेवि
तवंशजतामातुस्तथायंशधवागरीयाः दुसदयेवेममदशधला हत्यास्तपैया
मितशेवमास्वमिनाणि संख्यः यशवश्च हत्यादस्यसदस्यकृतोपमाताः जह
ननेयेममसंजतास्वतेभ्यः स्वधायितमरं दक्षिः इतिपरित्याः ३ः
अप्येवमप्येतद्रव्येताममितप्रकाणमादुदविशतिपपिपुद
ल्लोयोऽश्वातुः ३ः अष्टमदुलेमतायेचेसावाहदमन

श्री०

७॥

7

मातामहीप्रमातामहीवृद्धप्रमातामहीनामुद्यामुत्रदेवीनांप्र
प्रेतशिलायांपितृद्वयमःहंजानिप्येशमिश्रंलब्ध्वापश्यंस्तथा
लोमसःश्यामभ्यांनृणोरुह्यरान्नयाक्षिपन्तंनारुणंवर्चसिहितंरुचोदितंये
नेचिन्मदगुरुपाणामेवप्रेतत्वविमुक्तिमामनयापितृद्वयंमार्ग्यम्तत्रचवे
दीद्वयंभर्तव्यम्तद्रेणोतदेजानभनमतापिन्मल्लथानणावनेजतपिंइं
नंप्रत्यवनेजतश्चाश्वथानणावीवीविस्त्रंभनस्तनराभावेवस्तनोकाविद्या
जसोविद्यामार्ग्यंहिवमनेनानित्यस्तमागुप्तानेरातमार्ग्यमित्याह॥

७

एतदं सप्तमः इत्यादिः ततः सव्येनावस्यः ३० आदित्यः संतुष्टेदेवप्रवेशानाद
मस्तापाः मया गयो मया साद्यपि हतांतिः ३० कृतिः कृताः न्यागतोस्तिजयोदेव
वितृकार्ये गतधरः तमेव सादीभत्रयान्नतरोरुत्तरात्तयातः इति प्राप्नुयः
पठेत्ः एतावन्मिया मलाया शकौ प्रेतशिलायां पितृ तममानमपि प्रतेयम् ३०
अथाठ्ठमो नाणां पितृयिता मरुप्रयिता मरुता मनुजामनुज शर्मणां
नाणां मां पितृयिता मरीप्रयिता मरीना मनुजामनुज देवीनामः
तामरुप्रयिता मरुप्रयिता मरुता मनुजामनुज शर्मणां

६७

१२६८५२७३४५६७८९१०१११२१३१४१५१६१७१८१९२०२१२२२३२४२५२६२७२८२९३०३१३२३३३४३५३६३७३८३९४०४१४२४३४४४५४६४७४८४९५०५१५२५३५४५५५६५७५८५९६०६१६२६३६४६५६६६७६८६९७०७१७२७३७४७५७६७७७८७९८०८१८२८३८४८५८६८७८८८९९०९१९२९३९४९५९६९७९८९९१००

१२६८५२७३४५६७८९१०१११२१३१४१५१६१७१८१९२०२१२२२३२४२५२६२७२८२९३०३१३२३३३४३५३६३७३८३९४०४१४२४३४४४५४६४७४८४९५०५१५२५३५४५५५६५७५८५९६०६१६२६३६४६५६६६७६८६९७०७१७२७३७४७५७६७७७८७९८०८१८२८३८४८५८६८७८८८९९०९१९२९३९४९५९६९७९८९९१००

श्री० शर्वकाम्यस्तुतं न वते पुया इवे पुनर्तु मिष्यते ता व देव न्तो व्य
मिसे व चे य मः इति जया कृतं प्र य म् मि न्तं कृतं मः न तो द्वितीया दि
या हौ स्ता त्या दे वार्च ना तं न र्म कृत्या प्रेत य र्व तं ग त्वा का य म्पां दि शि ज या तां ग
व्य ता धि न्न इ त स्यं ग त्वा त न्न ह्न स त्म ये त ही शा न्ता बार्ता स्ते न्न ह्न दु ले ॥ ३८
स्य र्ग न्ना मो न्न ह्न दु ले स्ता न्ता न्न ह्न न्ति व्येः ॥ इति स्रे न्न ह्नः यथा वि वि स्ता
न त व्य ए न्ता न्न ह्न कृत्या प्रेत य र्व तं मा नु स रि ना स्ता न्ता दि शा दि श्र य ता य
ये न्ता प्रेत शि ला य दे व न्न ह्न न्तो व्य ह्न न्न य वि शे यः ३८ न्न य पि ना ही न्ता

श्री०

१०

१०

इति प्रेतपर्वतविधिः अथ तृतीये स्निग्धत्वम् न च वाः कृत्वा तीर्थस्नानादिदे
वार्वद्वान्तं कर्म कृत्वाः पवित्रोपग्रहापाणिना चक्षुः कानि लाशिनोऽभ्यर्च्य ५ त
न मातृशंगताः ३५ अथ सर्वपापक्षयक्राम ५ त न मोक्षे स्नातृमहं निव्येः ॥ ३
निसंक्रम्य स्नातृय मंत्राणि पठित्वाः ३५ ५ त ने मातृशे स्नातृमहं निव्येः
सूर्यलोभादिशंशेदिशि द्रव्ये पितृ मुत्तमेः इति पठित्वा मज्जतं कार्यम् न च न च विना
पज्जति पुत्रधोही न एतान् न प्रीणया मीतिः न तत्तर्प्य एत शेषे देवविधिनाः ३५ १०
आवसुतस्य पर्वतं देवर्षि पितृमातृवाः तस्य पुत्रपितृनः सर्वमातृमाता मरुद

पुनरावृत्तिप्रसवोवावाप्तिनामः प्रेतपर्वते आहुं महं क्रमिष्ये ॥ इति कर्षण
 संक्रयः तत्र पार्वराणं वृत्तये धां नर्तय्यः प्रेतपर्वते तिलमिश्र शानु निः नै
 यममहं क्रमिष्ये ॥ इति संक्रयतिलमिश्र शानु आह्वेत पर्वते इति एता मिश्रुतः
 सिपेदा ठाठानेराः ३० येने चित्ते तन्पेरावर्तते पितृमो मंनः ते सर्वे न
 हिमायातु शानु मिस्तिलमिश्रितै नितिः ३० अथ सप्तवर्ष्य नैपत्तिं वित्त
 चनाच नरः प्रयादत्ते ठातोये दातु हिमायातु सर्वशः इति मेनेरा तिलतो
 याजालिन्नये दद्यात् ततो यथाशक्ति आललाय इति एता मिश्र व दद्यात् ॥

श्री०

११

॥

११

त्वांतदक्षितार्धेऽपविश्य सन्नलादुशवास्तौर्ध्वः३० कृत्वा लोतलः सोमोय
मश्वैर्वाय्यमातपाः अजिघात्तावर्हिषः३१ सोमपाः स्मृदेवताः आगच्छन्तु महाभा
जायुष्माभीरक्षितास्त्रिहः महीयायितनोवेचबुलेजाताः सनाभवः तेषां पितृप्र
हवार्धमागतोस्मि जयाभिमाभः तैर्ष्वेह सिन्धुपातुन्नाह्वेनादेवशाश्वतीहः॥३॥
तिपठित्वा शक्तिलो६॥ अजलिदादन्पमावाहनेकृत्वाः एता विपाचाहीति पित्रादि
भ्यो ददन्ति पंचोपचाने लौवपित्रादीन्संहरन्ः३० आग्रस्य सन्वपच्यन्तं देवर्षिपितृमा
नयाः तृप्यन्तु पितरः सर्वे मातृमातामहादयः अदीनमुल्लभोदीनां सप्तदीपनिवा

१ इति वहीत्वा एकोऽजालिर्देवः ३८ अथाशुक्रगोत्राणां पितृपितामहप्रपितामहाणां
मनुजानां शर्मणां तथा शुक्रगोत्राणां मातृपितामहीप्रपितामहीनामनुजानां
देवीनां तथा च शुक्रगोत्राणां मातामहप्रमातामहप्रमातामहीनामनुजानां
शर्मणां तथा च शुक्रगोत्राणां मातामहीप्रमातामहीप्रमातामहीनामनुजानां
देवीनां शाश्वतं ब्रह्मलोकं प्राप्तिमाप्नोः दायं तु त्रिभुवनं वा १२ तत्र मातृश्रेष्ठा इति
हं ब्रूयिष्ये ॥ इति संहिता १२ शार्ङ्गसंहिता चतुर्थः मातामहप्रपितामहीनामनुजानां
हं ब्रूयिष्ये गतायां सर्वज्ञेयमनुब्रूयिष्ये ॥ इति संहिता १२ शार्ङ्गसंहिता चतुर्थः

श्री ० १२ ॥ दक्षिणः पश्चात्पुनः ततोऽनन्तरं द्वौ वेदोऽपि रजं मातृश्रंगताः ३० अथ पितृश्रुतिमात्र
॥ १२ ॥ ॥ श्रीवीतीये स्थापनं कुरुष्वेति श्रुत्यैव वत्सावतर्पणं कृत्वा ततः पूर्ववदे
वदांशे दैवतं यः दैवतं वा पार्वणं कृत्वा मध्यं कुरुष्वेति श्रुत्या तत्रापि ३० अथ
॥ १२ ॥ ॥ पितृश्रुतिमात्रः कुरुष्वेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः
ततः पितृश्रुतिमात्रं कुरुष्वेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः
राजावतर्पणं कुरुष्वेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः
॥ १२ ॥ ॥ दक्षिणे वा दक्षिणे स्थापनं कुरुष्वेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः पूर्ववदेति श्रुत्या ततः

सदाहः आत्रेयसुवगात्मेकादिः प्रस्तुतिलोद्वहः इति पठित्वा सकृत्तिलोद्वहः ज
 लिहादरूपमाहाहंकेत्वा पुनः ३८ पितामयितामहश्चैवतयैवप्रपितामहः मातापिता
 दाहीचैवतयैवप्रपितामहीः मातामहसापितावप्रमातामहकादयः तेषां पिजेमया इतो
 ३ राव्यमुपतिष्ठतामः इति यौनातिमंत्रमुच्चार्य तिलच्छतदधिमंधुजमयुतमु
 चिमितशक्रुक्तमेकं पिः मिलितेदादशेभ्यो दद्यात् ३८ अथ पिनादीनां पूर्वलोच
 मयं मर्याम उत्तमार्कस्य दत्तमहं नृत्विष्येः दजायामप्यवमेयशं कल्पः ३८ नमो मात
 र्वेभर्ते शोममौमजरूपितोः जीवधार्त्रवशद्विश्चैव नारुकेतुस्य नृत्विष्येः इति मंत्रेण

श्री०

१३

13

गयामिमात्रः॥ इति दक्षिण मातृश्रवणं यदीत्याग द्वाधन पूर्व देशे स्थितिः शस्तं फलुती
व्यं गयेतः तत्र चः ॥ ३० ॥ अथ दशतया श्रमं यं जन्म फलवित्तदाता फल प्राप्तिनामः फ
लुती च स्ताम मातृश्रवणं ॥ इति श्रमं प्रकृतं स्ताम मातृश्रवणं ॥ ३० ॥ फलुती च
पुराण जलेन नो मि स्ताम मातृश्रवणं ॥ इति दक्षिण मातृश्रवणं यदीत्याग द्वाधन पूर्व देशे स्थितिः शस्तं फलुती
यदित्याम मातृश्रवणं ॥ ततः प्रवयत्तर्पणं मुक्तिं प्राप्तिं यादा दश दैवतं यः दैवतं वाप्रा
दंतनं कुर्वीतः ॥ ततो मातृश्रवणं दक्षिण मातृश्रवणं यदीत्याग द्वाधन पूर्व देशे स्थितिः शस्तं फलुती च
योयाम देवा यदीत्याम मातृश्रवणं ॥ ततः प्रवयत्तर्पणं मुक्तिं प्राप्तिं यादा दश दैवतं यः दैवतं वाप्रा
दंतनं कुर्वीतः ॥ ततो मातृश्रवणं दक्षिण मातृश्रवणं यदीत्याग द्वाधन पूर्व देशे स्थितिः शस्तं फलुती च

श्री ३० ब्रह्महृत्पादिका यो च चान्ताय विमुक्तयेः रिवाग्रमग्रमोमहिस्ता दंष्ट्रिणामादा
 श्रिः इति वहीत्यामज्जेतः। ततः दूर्ध्ववत्तर्पणं कृत्वाः ततः पितृभुक्तिमाश्रयात्तत्र श्रा
 द्धं कृत्वाः ३० दशानि स्मर्यन्ते तृप्त्यर्थं पितृणां ताम्रणाय चः पुत्रपौत्रधौ श्वर्ध्वमायुगा
 नोऽप्यसिद्धयेः इति मंत्रेण इन्द्रिणामेव्यदतिः पूजाकार्यः तस्य तु ब्रह्ममौढे दानं कर्तव्य
 म्। ततः श्रमौढापिऽपातनम्। ३० द्रव्यवालोढलः श्रोमोयमश्चैवाव्यक्तान्याः अ
 णिष्वात्तावर्हिषः श्रोमयाः पितृदेवताः आगच्छन्तु महाभागायुष्माभीरहिता
 स्त्विह नदीयाः पितृनोयेचकुले जाताः श्रवाक्षयः तेषां पितृपुत्रादायमागतोस्मि

६०। त्वावितामहे प्रणमोत्सृजये घाततः पुनः फलुतीर्चकागमः ३० अथाविनादि
सहितात्मैवैकवय ६ तय दामातः फलुतीर्चकागमः ३० अथाविनादि
ल्यनन स्नातोक्तोक्तवय ६ तय दामातः फलुतीर्चकागमः ३० अथाविनादि
स्वेतिः तदर्शनात्तमः ३० अथाविनादि
श्रीधतायचयिस्मवेः ३० अथाविनादि
वितुप्रसलोक्तवय दामातः पंचतीर्थादिस्नातामहे ३० अथाविनादि
ताशे ३० अथाविनादि

श्री०

१५

15

मया दत्तं गयामागमं च दत्तः तत्रैवावस्थानं पापादिमुक्तोऽहं भवामि
अथ पंचतीर्थादिभ्योत्तमं नृतीयं दिवा तत्रैव मः । फलान्तीर्थे ३० अथ
हस्तजम्बूफलवित्तदाता फलप्राप्तिश्रमः फलान्तीर्थे स्नातमहं भवामि
लम्पदेवार्चनां नैव मे कृताः ॥ ब्रह्मश्रमो गत्याः ३० अथ पापदा
सि स्नातमहं भवामि ३० अथ श्रमं प्रकृतमनेनं पठित्वाः ३० स्ना
नन्म एतन्नयविमुक्तयेः आद्राय विंशतिं वा यत्तर्पणायास्तसि
धर्मेण कृताः ३० अथ पितृवत्तत्त्वोद्धारणं कृत्वा भवामि कृत्यं

विताः शंखलोभपात्राश्चशादिएः मयागतमन्तं गेस्त्रि सिद्धि
कार्येणोद्युक्तः रूपश्चाममेतदाप्यान्नाग्नेयभोरोदेनमध्ये
त्रिआद्वेपिएहं वायतिन स्यापिचितुं गर्भेहत्तुगुरुतल्यगदये
मैश्चनेमतावोधिंवाचान्नमस्वर्गमोदमेतः ३० ठामसे ५
सुशिवात्मनेः बोधिदुष्टायपित्तरांतागणयचः हद्वाइयो/सेनुः
मयमोयश्चः जानायलोशिदेवातां वृत्तानाजोसिप्यतः वेः ५
वार्धिकादुर्जतिमताः तदर्थंतास्यशेवात्रस्वर्जतिवानुशासतो
३

श्री०

१६॥

16

ब्रह्माणां प्रजेतः ॥ ३८ ॥ यमना जभ्रमना जौ च निष्कृतः ॥ स्थिनी कृतैः ताभ्यां वलिप्र
यणमिषित्वा गुक्तिहेतवे ॥ इति पठित्वाः यमना जायैव विर्गमः इत्यनेन वुशो
इत्येव देववधमवलिदद्यात् ॥ ३८ ॥ वैवस्वतुलो भूतौ द्रौण्याव श्रवतौ शुभौ
ताभ्यां वलिप्रयणमिषित्वा सोतां पण्यैः सर्वैः इति पठित्वाः ३८ ॥ श्रमेऽथ वलिर्गमः
इति देववधर्जो इत्येव देववलिदद्यात् ॥ ३८ ॥ इन्द्रवायुना वायुना वायुना वायुना वायुना
वैः अतिस्तथाः रायसाः प्रतिश्रुताः तुभ्यौ पिङ्गवोऽङ्गितः इति पठित्वा ३८
॥ अथैवः एष वलिर्गमः इति दर्जो देवदेववत्या वलिदद्यात् ॥ ब्राह्मकल्पव

१६

[illegible]

श्री०
११॥
१७
ब्रीहद्व्याणि शिक्ताः ३० अघाता शरीतकुलशतः ॥ पुनर्वनवममोनु द्वपदे
आद्रगरेव निष्येः इति संकल्प्य द्वादश देवतं वदेव तं आद्रं कुर्यात् ततो विस्तृत
पदशमी पंगत्वाः ३० अघातुजो नाना मो विस्तृत पदे विस्तृत पद द्वादशममहं
निष्येः ॥ इति संकल्प्य विस्तृत प्रकाशमं नेरा पंगो पवात्रैः संकल्प्य वेतः ततः
आप्रीय द्रव्यं पुणनी बाह्यस्मन एतद्वं कुशोदने वप्रो द्य ३० अघातु
शहितकुले शरश्चोद नशादर्वं विस्तृत लोभनय वममो विस्तृत पदे सपिरा वममो
आद्रं वनिष्येः इति संकल्प्य द्वादश देवतं वदेव तं वाश विष्टे देवपार्वेरा आद्रं

नान्नरस्ताठ इति पंचतीर्थोद्दिनोत्तनतृतीयेदिनस्तत्तः अथ पंचतीर्थो
दिनोत्तनचतुर्थेदिनस्तत्तः ३० अथ दशाश्वमेधमज्ञमपस्तवित्रचतु
स्तुत्यादिब्राह्मणः फलुतीर्थेस्ताठमहं अभिव्येः इति संन्यस्तनस्तोत्रमंत्रा
ना ३० फलुतीर्थे पुण्यजलेन नोमिस्ताठमज्ञास्तः पितृणां विसृज्योवायम
निष्ठुनिष्ठुसिद्धयेः इति पठित्वा फलुतीर्थे मज्जोतः ततस्तत्पुण्यं नुक्तं
मीलैव कुर्यात् ॥ ततः यदेषु श्राद्धं तत्रादौ नु २५६ प्रप्राप्य तत्राः ३० अथ पु
नस्तत्तित्तिनस्तोत्रमज्ञा नु २५६ प्रप्राप्य तत्राः ३० अथ पु
नस्तत्तित्तिनस्तोत्रमज्ञा नु २५६ प्रप्राप्य तत्राः ३० अथ पु

श्री १०

१८

१८

अथपतितपितृश्रयेलोभ्रठयठक्रागः श्रयेपदेः ॥३८॥ अथपितृशिवलोभ्रजमेठ
 क्रागः कर्तिव्रेयपदेः ॥३८॥ अथपितृश्रयेलोभ्रठयठक्रागोऽगस्तपदेः ॥३८॥ अथपि
 तृश्रयेलोभ्रठयठक्रागः क्रौञ्चपदेश्चाठमित्यादिः ॥३८॥ अथपितृश्रयेलोभ्रठय
 ठक्रागः अथपपदेः ॥३८॥ अथपितृचैठलोभ्रजमेठक्रागश्चैठपदेः ॥३८॥ अ
 थपितृशिवलोभ्रजमेठक्रागः गतोशपदेः ॥३८॥ अथपितृश्रयेलोभ्रजमेठक्रागः
 दधीचपदेः ॥३८॥ अथपितृश्रयेलोभ्रजमेठक्रागोऽगस्तपदेः ॥३८॥ अथपितृश्र
 येलोभ्रजमेठक्रागः अथपपदेः १९ यथोपनृजंश्रवणंक्रागंइत्युच्यते ॥ अ

कृत्वाः। तदेवां हि रात उपविश्य इत्युपक्रमः। नैरात्रवादिनि प्राच्युतः पठेदित्य
नैरात्रशिलाया बीजं वृद्धं दुर्यात्ः ततः ३८ अथात्र शहीतकुलशतान्नमो ह्यन ताव
वैश्वदेवस्योन्नयनमात्रो वृत्तपदेऽप्राद्रुमहं वनिष्येः। इति सैत्रल्यपुत्रपदेवत
प्राद्रुमहं ३८ अथवाजपेयकुलप्राप्तिमात्रो दक्षिणागिहपदेः ३८ अथ
माजश्रयकुलप्राप्तिमात्रो गार्हपत्येः ३८ अथाश्वमेधकुलप्राप्तिमात्रो
वहीयपदे ३८ अथमोतिष्ठोक्तकुलप्राप्तिमात्रः सध्वपदेः ३८ अथशोमलो
मप्राप्तिमात्रो यशस्यपदेः ३८ अथपितृशक्तलोमं नमो नमो ह्युपदेः ३८

॥ यदेषु पितृवृक्षस्योक्तं गमनफलम् ॥ अथ जपाशिरसिः ३० अथाग्नौ गोत्र
॥ शुशर्मणाः स्वर्गप्राप्तिमाप्नोति जपाशिरसि पिं ३ दत्तं न संनिव्येः ॥ इति शंभुल्य
स्वप्नोक्तं नीत्या अथ वेजनादिपिं ३ शंभुत्या वठपर्यन्तं न संनिव्येः ॥ ततस्तत्रैः
॥ ३० अथाग्नौ गोत्रस्याग्नौ शुशर्मणाः स्वर्गप्राप्तिमाप्नोति जपाशिरसि पिं ३ दत्तं न संनिव्येः ॥
इति शंभुल्य वेजनादिपिं ३ शंभुत्या वठपर्यन्तं न संनिव्येः ॥ इति शंभुल्य
३ दत्तं न संनिव्येः ॥ इति शंभुल्य वेजनादिपिं ३ शंभुत्या वठपर्यन्तं न संनिव्येः ॥ इति शंभुल्य
वासादिप्रदेशे वापि न संनिव्येः ॥ अथ यन्तीर्धुतं न संनिव्येः ॥ इति शंभुल्य

यात्ररपधनसास्त्रौ ब्रह्मसंयोगशायिनेः पुनः ३८ संज्ञानव्यस्य हस्त्रायशेष
 पापहनाय चः । अत्रायत्रस्य सान्ने च ब्रह्मोऽस्य च दायवैः इति संज्ञेता अत्रायत्र
 दंडासुर्योत्तः । ततः ३९ अत्रायत्रस्य दंडासुर्योत्तः । ततः ३९ अत्रायत्रस्य दंडासुर्योत्तः । ततः ३९
 मस्मान्न हतं नमिष्ये ॥ इति संज्ञेता ३९ अत्रायत्रस्य दंडासुर्योत्तः । ततः ३९ अत्रायत्रस्य दंडासुर्योत्तः । ततः ३९
 त्रिः ३९ अत्रायत्रस्य दंडासुर्योत्तः । ततः ३९ अत्रायत्रस्य दंडासुर्योत्तः । ततः ३९ अत्रायत्रस्य दंडासुर्योत्तः । ततः ३९
 तोपवाशोगयाग्राह्यस्यो गायत्रीतीर्थं संभुवप्राजे शेषमहाभंगं गायत्री २०
 तीर्थे स्नात्वा प्रातः संध्याया शठं कार्यं पूः तत्रापितर्पणं स्नात्वा द्वाहौ च पूज्यं

प्रिकामोऽद्यवदेष्टा दूतहं न विष्येः॥ इति संबल्य तत्र प्रोक्तं कुर्यात्ः ततः ३८ अथ
 पितृव्रतलोभनयनमामो व्रतप्रवृत्तिरत्रासृणा ठाव हं भो जयिष्येः तत्र भावेन स
 रण न न मयिः तत्र चः ३८ अथ मोटे नालरा भोजन ठाव फलं शत फल प्राप्ति का
 मोऽद्यवदेष्टा सृणां भोजयिष्येः॥ इति संबल्य तत्र प्रोक्तं भोजयेत्ः। ततः ३८ अथ
 पितृव्रतलोभनयनमामो यददर्श ठाव हं न विष्येः॥ इति संबल्य वदे शं प्रति प्रा
 र्थयेत्ः। अथो वैवर्त्तने ठाति पृजो कुर्यात्ः॥ ततः संबल्य वाको दर्श दो
 ल्या ठाति पद प्र रोपः। न तो तु ३८ एका र्था ये वदे स्यान्नेम रोमे यो जादि प्र पाः

29

२७

[illegible]

मतः ३८ अथ कृतस्य लोताठयठामो गायत्रीतोर्ध्वं अविऽं अत्राद्रुतं अविऽं
 इति संज्ञकः ॥ योऽनौत्ता प्रज्ञाने सा अविऽं अत्राद्रु कुर्यात् ॥ ततः आविऽः
 पुनतः अष्टुघतताठयतीर्ध्वं अत्राद्रु यथा विस्वात्वाः ३८ अथ अत्राद्रु
 त्रिशतं त्रालताठयठामोऽः आविऽं पुनतः अत्राद्रु अष्टुघततीर्ध्वं अत्राद्रु
 ठयठामो अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु
 ३८ अथ अत्राद्रु कृतस्य लोताठयठामोऽः अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु
 अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु अत्राद्रु

श्री ०

२२

जो प्रचागतात अथ तदुत्था मधुसुत्था गतलोत्थेता मन्त्रं ६ मन्त्रोदि तीर्थे नु नु
 लेषु संमल्यपि ३ दद्यात् ॥ ततः ३० अथ पितृ तान्मातो मातुं लेषे शतमल्लान्
 मन्त्रं नित्ये ॥ इति संमल्य तान्मातुं ॥ एवमेव कोटी शतमल्लान् नित्ये संमल्य ॥ ३० ॥
 अथ पित्रादिस्ततस्तान्मातुं नित्ये पित्रादि तान्मातुं पांडुशिलादर्शनात् मन्त्रं नित्ये
 ॥ इति संमल्य तान्मातुं ॥ पांडुशिलां पश्येत् ३० अथ सप्तमेधायुतम्
 तन्मातुः शिलां संजतायां घृतदुत्थायां स्नानमन्त्रं नित्ये ॥ इति संमल्य य
 पाविधिस्तथा ॥ एवमेव देविमायां मरुतं च मधुश्च वायां वशं नित्यं

२२

सप्तमः ३० ब्राह्मणाय वदति ब्राह्मणोऽसिः सप्तमं गोघ्नं च शनयती तं गजलाभा दय
 ३० अथ निःसप्तं तु लोभनं तान्नाम शमं गानु इदं यत्तमं धेनुं गोघ्नं यानु कुरु शर्मणो ब्राह्म
 णां यत्तु भूय मंहं संप्रददेः । इति गोघ्नः । ततो ग्रहीता सस्तीति वदेत् ततो दाताः ३० अ
 च कृतैः तज्जोषां प्रतिष्ठां च निहंति न लभ्यन्ति देवतं न तु कुरु गोघ्नं यानु कुरु शर्मणो ब्राह्म
 णाय ददितुं भूय मंहं संप्रददेः । इति ग्रहीता ग्रहीतः स्रवर्णो गोघ्नः ३० अ
 त्मा मस्तु नित्यं पाशाख्यं वदेत् ३० अथ पितृस्वर्गं यदा मातो देवतायां विः सा
 दा मंहं भूमिष्ये ॥ इति संप्रत्यक्षं स्रजं तु सा ते वा विः सा दातुं योतः एवं वेद

श्री०

२३

निष्पेः एवमेव नमस्तानात्तनेपिशंभल्यः ३० अथपितृवृत्तलोप्रवृत्तनका मोन
 तंगपरेभ्राह्महंमनिष्पेः इति संमल्यभ्राह्मसूर्यातः ३० अथमुक्तिकानो मपो
 कुंडेस्तामहंमनिष्पेः ॥ इति संमल्यस्तामातः ३० अथपितृमुक्तिकानो मपोरुए
 तपराहंमनिष्पेः ॥ एवमेवपिः तदोपिशंभल्यः ३० अथपितृसर्गमंयनका मो
 नाभेश्वनमस्तानात्तनेपिशंभल्यः इति संमल्यतामसूर्यातः ३० अथपितृगतिस्व
 र्गका मोगयाहंमनिष्पेः ॥ इति संमल्यपतिता दीनामपिपिनाही २३
 तांभ्राह्मसूर्यातः एवमेवपिः तदोपिशंभल्यः इति संमल्यतामसूर्यातः ३०

यथाविधिस्थायात्: ३८ अथबुलसहस्रशमुद्रतण्डुर्वैभविस्त्वपदजयवक्र
 मः शिखाश्रितायतनहृत्पायाविन्नास्तिर्वणतहंम्रिष्ये। इति संद्रत्यविनापी
 सार्ययेतः एवमेवश्रविः ३ आद्रेविश्रंमत्यः एवंमधुहृत्पायायविः। ७ अजः
 स्वेः जः अजजनायुजातांमधुअवासांमनरोचित्स्वपुनजमवफलम्॥
 १३८ अथविनास्त्रिलोभयवक्रामोदशाश्रमेधमेआद्रमहंम्रिष्ये॥ इति
 संद्रत्यआद्रंरुकीतः। एवमेवहंसतीर्षविश्रंमत्यः नवदधोहंसप्रपतदंमव
 तीर्षम् ३८ अथशिवेपुनववक्रामोदशाश्रमेधमेआद्रमहंम्रिष्ये॥ इति

श्री ०

२४

विधित्वाः ३८ अथ पितृस्वर्गदयनमः ॥ इति श्रौतसूत्रे गयानां श्राद्धमहं
त्रिव्येः ॥ इति संख्येयतन्म्रादं कुर्यात् ॥ चंद्रिमा कृत्वा शवं देशतत्त्वानेपि
एतदेव फलम् ॥ ३८ अथ शतपुलस्यं शुद्धं तुल्यं च द्रव्यं लोके दयनमः
श्राद्धमहं त्रिव्येः ॥ इति संख्येयं अथ गणधनस्तनताम्रादं कुर्यात् ॥ ३९
अथ पित्रादिस्वर्गदयनमः ॥ कृत्वा शतमस्तनमहं त्रिव्येः ॥ इति संख्येयम् ॥ २४
ल्यौ शं रजयेत् ॥ वं देशं शाठेशं रजायामप्येतदेव फलम् ॥ ३८ अथ शु
क्लिमांशुगयानां श्राद्धमहं त्रिव्येः ॥ इति संख्येयं गयानां श्राद्धमहं त्रिव्येः ॥ २४

अथपितृतागणाक्राशो गथा रूपमस्तदा स्तावमहं क्रमिष्ये ॥ इति संमल्य स्तावा
 तः ॥ ततो नाष्टपुष्पनि एषां यथा विधि स्तावा तः ॥ ३८ ॥ अथपितृ व्रतलोभनयन
 क्रोशो नाष्टपुष्पनि एषां आद्रमहं क्रमिष्ये ॥ इति संमल्य आद्रं कुर्वीतः ॥ ततो व
 शिष्टतीर्थ यथा विधि स्तावा तः ॥ ३९ ॥ अथ सप्तमे धर्मलावा हि क्रामेव शिष्टेश ददा
 स्तावमहं क्रमिष्ये इति संमल्य दामं कुर्वीतः ॥ ४० ॥ अथपितृ व्रतलोभनयनयनक्रामो
 धेनुक्रान्तये पिऽ दाममहं क्रमिष्ये इति संमल्य विं दं दद्यात् ॥ क्रामधेनुप दत्त्वा
 दामक्रामधेनु दामक्रान्तये नैव ॥ देवपुत्रः ॥ ततः ॥ क्रामलोभनयनयनक्रामो यथा

五

24

[illegible]

[illegible]

श्री०

२६

८ पर्वते धस्तुतास्तुता नरं व्रतीष्वे इति स्तायातः ॥ ३८ ॥ अचक्षुर्गजातः वरितेन
 तमस्तुता नरं व्रतीष्वेः ॥ इति संवत्स्य तमस्तुतातः इतत्त जायामयेत देव फल
 नः ३८ ॥ अचक्षुर्गजातो नारस्य नीरुणे आद्रुतातं व्रतीष्वेः ॥ इति संवत्स्य
 तमस्तुताया विं ६ घातः इयं तु विगीतुं आद्रुयेत देव फल नः ३८ ॥ अच
 सर्वशौभाग्यप्राप्तिमा मोक्षं गत्वा जगत्तं व्रतीष्वे ॥ इति संवत्स्य तम
 हस्तुता नीरुणस्थितां गत्वा जयेतः ॥ ३९ ॥

२६

[illegible]